

דם הנדה פרק שביעי נדה

מסורת הש"ס

(א) וְתוֹסֵפֶת מִיָּד לְהִלְלוֹת הָיָה
 (ב) וְיָד: הָיָה מִיָּד הַמֶּלֶךְ מִ"מ"
 (ג) וְתוֹסֵפֶת מִיָּד הָיָה: דְּבִרְתֵּי יוֹ
 עִירֻחוֹן ל': מו"ק: ה' חִגְוָה כֹּה:
 פֶּסָחִים כֹּה: מְנוּחָה כֹּה: מְנוּחָה
 כֹּה: (ד) עֲמָשׁ: דְּבִרְתֵּי יוֹ: עַל
 הַלְלוֹתָן, (ה) וְיָדִין: עֲדָתָן עַל
 (ו) [שֹׁפְטִים יוֹ ד', (ז) יְדִימָה
 (ח) צִלֵּל דְּלִמְדִּי מְנוּחָה: מְנוּחָה
 לְהִלְלוֹתָן, (ט) וְלֹא כֵן
 כְּכֹתוּב: אֵינָן הַמִּסְכָּן עַל הָאֵרֶץ ר'
 יְהוּדָה חֹמֶר כִּי וְהַמִּסְכָּן כִּי וְעַי'
 דְּבִרְתֵּי שְׁמֹנֶה עָשָׂר לְהִלְלוֹת
 (מ"ב), (ט) עֲרָךְ כֶּךָ,

תורה אור השלם

1. לא תסיג גבול רֶעֶךָ אֲשֶׁר
גָּבְלוּ רֵאשִׁימִים בְּתוֹלְתָּךְ אֲשֶׁר
תִּנְחַל בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ
נָתַן לָךְ לרִשְׁתָּהּ:
- דברים ט יד
2. לא תִקַּל חֵרֶשׁ וּלְפָנֵי עוֹר
לא תתן מִכְשַׁל וְיִרְאָתָּ
מֵאֲלֹהֶיךָ אֲנִי יְיָ וְיִירָא ט יד
3. וְעֵרְבוּ הָעִבְרִים בְּאֶרֶץ
וְהָאֵם עֵצִים אֲדָם וּבְהֵמָה אֲצִלּוּ
צִיּוֹן עַד קָבְרוּ אֹתוֹ הַמִּקְבְּרִים
אֶל גֵּיא הַמָּוֶן גוג:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה חזק וכו' קבר
תחת אחד מההיכל: (ו) ד"ה
פרעונו אבנים גדולות: ד"ה
גית הפסס וכו' רצקן
כפניות: (ז) ד"ה שאין וכו'
הכסותו הקד"ח וכו' מיה
במחלוקת וכו' שהחזיר מחלוקת על
פני: (ח) ד"ה קמ"ל וכו' עובר
לנרעוה לילי ויתבה מחסוה
נמחק: (ט) תוב' ד"ה וידלמא
וכו' תנן הומדרות דרש"י
(י) ד"ה גית הפסס וכו' וזכוס
תו ברלבם וכו' האשטוס: (יא)
אמר וכו' נלמא טמא הוא וכו' ד"

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דקאביל מינה
ותרומה טמאה באוחררה וכו'.
תמימי הא אכילת תרומה
טמאה אסור רק בעשה ע'
יבמות עג ע"ב וז"ע:

הגהות הגר"א

[N] גמ' אצנים פרעות. תיצת
אצנים נמחק:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א] גמ' מאי דרוש לא תסיג. נ"ב
ע"ן מג"א סי' תקכו ס"ק כ
ובפירוש משניות לרמב"ם
במשנתנו ודו"ק:

תום' הרא"ש

בביתן טמא. ותימה ומה בכך
איהו טמא אסור ליכנס
בבית הקברות דבנינו מבטיע
ליה בנינו ויהו שניה
הקברות) ואמרין גמי בפ"ג
למלקות. ואמרין גמי בפ"ג
מיין אסור ביה הנה ויהו שוהו
עומה ביה הנה ויהו שוהו
ול' מהו מזה את חייב. וי"ל
כדמותא ליה להו דהו דהו
אלא סביר כשהוא טמא איהו
מוזהו דע' מלוהוין שומא:
אין להסוף על הארץ. וי"ל
שידוע לנו בדריג' שמה תחת
חתתיו ואינו ידוע לנו תחת
איהו מן התעפס' אלא הכותי
באמן למה תחת ענין איהו
נאמר וזה הולך תחת אשר
הענפים שאינו מקפיד על ספק
טומאה כדומה במוהו דאין
נאמן אלא בחולין על פי כנולה.
ומה שפרש"י אין הסמך
לביט הקברות ופסעין ארץ
שם אורחא דמילתא נקט אבל
עלום צריך שיהא איהו שפס
מה קברו חתתיו אלא היה
אל היה חתתא נאמן אלא
הולך על פני כנולה ואצ"י
בספק טומאה איהו ספיקו
הוא הנה גזור רבנן: **ב** שם
הפרס. פוש' על פ' פ

פלים: לא חסיג גבול רעד.
: נאמנין לומר קברנו. דמידי
להו ולפני עור לא חסן
ולא איכפת להם אם חנו

אז מאי דרוש¹ ללא תסוג גבול רעך אשר גבול ראשונים בנחלתך כל שיש לו נחלה יש לו גבול כל שאין לו נחלה אין לו גבול נאמנים לומר קברנו והא לית להו² ולפני עור לא תתן מכשול א"ר אבהו בכתן עומד שם דיילמא כהן טמא הוא דנקיט תרומה בידיה ודיילמא תרומה טמאה היא דקאכיל מינה אי הכי מאי למימרא מהו דתימא לא בקיאי ביצירה קמ"ל: נאמנין על הבהמה וכו': והא לית להו ולפני עור לא תתן מכשול א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן בגוזה ועובד אי הכי מאי למימרא מהו דתימא לא בקיאי בטינוף קמ"ל: נאמנין על ציון וכו': ואע"ג דמדרבנן הוא כיון דכתיבא מוזהר וזהירי ביה דכתיב³ וראה עצם אדם ובנה אצלו ציון: אבל אין נאמנין לא על הסככות וכו': סככות⁴ דתתן אלו הן סככות אילן המיסך על הארץ פרעות דתתן⁵ א⁶ אבנים פרעות היוצאות מן הגדר בית הפרס א"ר יהודה א"ר שמואל ימנפח אדם בית הפרס והולך⁷ רב יהודה בר אמי משמיה דרב יהודה אמר בית הפרס שנידש טהור ותנא יהחורש בית הקברות הרי זה עושה בית הפרס ועד כמה הוא עושה⁸ מלא מענה מאה אמה בית ארבעת סאין רבי יוסי אומר חמש ולא מהימני והתניא שדה שאבד בה קבר נאמן כותי לומר אין שם קבר לפי שאינו מעיד אלא על גופו של קבר אילן שהוא מיסך על הארץ נאמן לומר אין תחתיו קבר לפי שאינו מעיד אלא על גופו של קבר א"ר יוחנן במהלך ובא על פני כולה אי הכי מאי למימרא מהו דתימא⁹ רצועה נפקא קמ"ל: זה הכלל כו': זה הכלל לאתויי מאי לאתויי תחומין ויין נסך:

הדרין עלך דם הנדה

גזרו בכולה דמניא בזמורע
 וטופו של קצר. דכיון דלמרי
 הוא מעיד וגופו של קצר
 גזין על בית הפרס ועל (בית)
 כיון דלעל פני כולה מהלך
 ומניא דקמני דלזין נאמן בגון
 אחת הלכך אפילו בזמורע
 לא חייס מאי למימרא.
 יטעא לן דקצר הוה זה והוא
 הקצר ואי לאו דקיס ליה
 מן השדה ונקראת על שם
 ומאה והכא עבר מספקא
 ר' יוחסיה עובר (א) בתוכה
 דאמנין לומר עד כאן תחום
 לה: ויין נסך. דלזין כומי
 כוכבים:

הדרין עלך דם הנדה

א הוסיף והו' יאס' צעליס:
 יוין שנידש וגרמס ברגליס י"י
 וס' [רפ"ו] מפרס דהנק ק' א'
 הלך וצא על פני כונה לא
 צרות דמהימן אדאורייתא
 למתני' רבותא לאשמועינ'
 דוקא בצבד צה קבר וא'
 לעיל וז' דהנקט ולא אכיל

בז.

עין משפט
נר מצוה

ל א ב מ"י פ"ג מהל' טומאת
מת הלכה ב:
ל א ג מ"י פ"ו מהל' קרבן פסח
הלכה ח:
ל ב ד ה מ"י פ"י מהלכו'
טומאת מת הלכה א:

מוסף רש"י

[illegible]

תום' ה

שעמעתם נפרסין ונפרסין
במדרס רגלי אדם ואז
המחשבה ואנכי בדשה
שטבו בזקל לא שייך
אנא ואיך קרלה ביהמפרס
ב"ק דמועד קטן, י"ל דאבא
שקר לשרה (שפאדא)
[נחשוש] בזקל ביהמפרס
קול חיל נמי לאתא חיל
קול חיל מיהמפרס וז' חיל
שפרות וגילס נמנעין בל"ך
שם מפני שטומאה. ב"ק
דמועד קטן (י"ל דאבא)
ג' ביהמפרס קול שרה שטבו
בזקל שטבו שטבו ביהמפרס
והיה בזקל ומפרש שם
שדיס שטוס יארש שעליס
ומפרש בעיור שטוס מיהמפרס
שקריבו תמא מבזקל אתוה
אזא ומקום וזקל ביהמפרס
באן לקיאתם וביקוין ומספרין
שם ביחור הארנושנים חזורים
לבימות ואלו נמנעין
ומולכיס וזקל לביחור
ואזא ויהיה טמא שטבו גידול
ותנענעו ממנו שטוס ופלס
שטוחו. ורשב"ם פ' ענינים
שכני בעיר במיארן אתוה
וטבוחין שאנשי ביהמפרס
מיהמפרס שם ובני הקבוצות
בכורין שאנשי בעיר וליכיהו
אזא בעליהם וזקל שטבו
אזא בעליהם. במבזקל וזקל
שם. הכחן כולו שטבו
כדלעיל. כחן אברה שטבו
הזקל אפי' אם מהלך על פני
חלה אזא נאמן פסוק הוא
שם שטומא חלך לשטא
שטבו עצם מחשבה שלא
נחש בעיור שטבו וכו' וז' חיל
שטוס שטומא: רמב"ם
פ' שפיא. ובאילן שמה חיל
נצאן מן האילן קטנה חיל
הזקל. שטומאה. חיל
שטוס מיהמפרס נאמנעין על ציון
הקבר ליתני נמי נאמנעין
(דקבורת) וחסכתוכי חזורים
ולוקמא במבזקל על פני חלה
אזא חלה שטבו חיל חזורים
דאזכור גרועה נמנעין
אזכור לא כקאי ביצירה
ובטכין שטוס חזורים מדרבנן:
מ"ל שפיא